

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Kaj hoče dr. Gregorič?

(Z Dolenjskega.)

I.

Pa zopet nov list! Na Slovenskem se javlja literarno delo po večjem v časnikarstvu, druge discipline duševnega dela se le malo gojijo. In preveč se vse v politiki peha, a politika je sovražnica večjemu učenjaškemu delovanju. Ali, ker smo že po večjem časnikarji, kazalo bi tudi nam časnikarjem, da se večjih glasil držimo, katere potem lažje duševne in gmotno podpiramo. — Ne moremo misliti, da je povzročila malenkostna jeza nad škofom in njegovim vodstvom uživiljenje „Slov. lista“. Dr. V. Gregorič, ki se je v politiko podal in se pridružil naši klerikalni stranki, je gotovo to s prepričanjem omikanega človeka storil, ki ravno v tej stranki najde pogoje svojega dela in ki mu po smotrih njenih ugaja. Kot tak mora tudi vedeti, da mora v vsaki stranki neko vodstvo biti, ker drugače ni jedinstva in uspešnega dela. Predno je vstopil, je dobro vedel, kaka je klerikalna stranka. Saj se je kaj po zgodovini ozrl in tam je videl, da je klerikalizem povsod jednak in videti je moral tudi že v prvih korakih škofa Missije, da ta ne bode ne Pogačar, ne Vidmar, ampak da je človek iz onega štajerskega polja, ki jako energične ljudi izreja! In sprevideti je tedaj moral, da se ta škof ne bode dal voditi po njem, ampak da bode škof njega vodil. In kot nesebičen domoljub je moral dalje sprevideti, da vsi ne morejo biti voditelji, da je treba tudi podvreči se diktatom voditeljstva in to posebno v klerikalni politični vojski. Je sicer res, da hirarhični voditelji s posvetnimi ljudmi, da jih pri dobri volji zdržijo in dokler jih grabijo, lepše ravnaajo, kakor z duhovniki, kateri so jim že po cerkveni oblasti popolnoma podvrženi, ali discipline si ne dajo radi motiti, če so si v svesti, da imajo, kakor na Kranjskem, kmetsko ljudstvo skoro popolnoma v svoji oblasti po prižnici, spovednici ter po strahu pred duhovniki sploh. To je dr. Gregorič

tudi moral vedeti. Tudi to je isti vedeti moral, da je papež Leon v svoji veliki razumnosti sprevidel, da je socijalistična smer nekaj, čemur se najmanj njegova politika sme izogniti. Ta papež je videl, da nobena ideja razven ustanovitve naše vere ni toliko milijonov privrženecv v tako kratki dobi pridobila, kakor misel socijalističnega urejenja sveta in dr. Gregorič je vedel, da papež Leon tudi to železo v ognju drži, zraven pa še ono, ki ga ima v kapitalistih, ki se bojijo prevrata vsega gospodarstva po socijalizmu. Pod zaščito škofa Missije je govoril ta dr. Gregorič na katoliških političnih shodih ter pisal članke v krščansko socijalističnem smislu za „Slovenca“ in jih še danes lahko piše, ker isti dve železi, ki jih drži papež Leon v ognju, držita v ognju tudi slov. škofa, Missia in Napotnik.

Torej nikakor ni verjetno, da bi dr. Gregoriča odgnalo iz Missijevega tabora prepričanje, da v istem ni prostora za socijalistično propagando. Dr. Gregorič se poteguje za „krščanski“ socijalizem. Ta je sicer v marsičem drugačen, kakor sta ga Marx in Engels učila in kakor ga nasledniki in učenci teh propagirajo. Marxisti te krščanske socijaliste le posmehalno pogledujejo, češ pustimo jih, dokler je kmetsko ljudstvo neumno, so dobri pomagači, naj za nas delajo, pozneje bodo uvideli, da so najhujšemu sovražniku cerkvene hirarhije pota gladiti pomagali! Ali dr. Gregoriču le gre za to, da se „krščanski“ socijalizem mej Slovenci propagira in dela na to, da bi se hirarhija rimsko katoliške cerkve v novem socijalističnem svetu na prav mehki stol usedla. Za to propagando pa ima dr. Gregorič dosti prostora pod skrivljenko škofa Missije in kar je še več, tam najde precej močno stranko, katero vlada podpira. V njej je ob svojem času igral precejšnjo vlogo, mej tem, ko si mora na novi poti še le glasilo in stranko stvarjati.

Tudi narodnost se vsaj na papirju v „Slovenca“ goji, tudi za Slovence na Koroškem in Štajerskem se tam včasih peresa zibljejo. In kar je naših starejših duhovnikov, jih je dosti mej njimi,

ki so pošteno narodni in na tihem so isti že do grla siti Missijevega, oziroma Mahničevega kozmopolitizma, ki ga v novejšem času hirarhija naše cerkve precej odkrito kaže. Da bi smeli Missijevi organi kedaj v daljšem času proti slovenski narodnosti javno nastopati, tega ne verjamemo, ker kakor naš škof dobro ve, da ima tudi starejše duhovnike pod svojo oblastjo, vendar ni tako nespameten, da bi dražil, ko ve, da so se težko privadili njegovi strogi komandi omenjeni duhovniki, razvajeni po mehki roki Pogačarjevi in po krmilarjenju Vidmarjevem, katerega slednjega se sploh niso bali. Dokler tedaj ti starejši duhovniki živijo, je tudi dr. Gregoriču v klerikalni Missijevi stranki nekaj prostora v narodnostnih vprašanjih, to tem več, ker Slovencevci dobro vedo, da je naš narod zaveden svoje narodnosti in da boj zanjo lahko izkoriščajo tudi v politične namene. Vsi se torej radovedno povprašujemo, kaki razlogi so gnali dr. Gregoriča iz klerikalne stranke, in kaj namerava s svojim glasilom?

Punica fides.

V Berlinu, kjer so bahate parade in šumne slovesnosti skoro stalne na dnevnem redu, odkar sedi na prestolu „vojaški cesar“ Viljem II., so praznovali 18. prosinca t. l. z običajnim bleskom, obletnico ustanovitve nemške države. Dne 18. prosinca je bilo namreč, ko se je Viljem I. po zaslugi Bismarckovi svečanostno proklamiral vsenemskim cesarjem in ko je v Versaillesu obljubil, da hoče biti „množilec države“, skrbé za blaginjo in svobodo podanikov, pa za — mir. — Obletnice tega velepomembnega dneva v Berlinu se je poleg zastopnikov drugih držav udeležil kot zastopnik Avstro-Ogerske tudi naš vnanji minister, grof Goluhovski. Kot reprezentant vsega našega cesarstva, torej kot reprezentant vseh narodov v Avstrijsko-Ogerski je zastopal grof Goluhovski tudi vse Slovence, ko je sporočil Nemcem „najiskrenejše čestitke“ k slavni obletnici. Berolinski in skoro vsi nemški listi pišejo z največjo oduševljenostjo o teh avstrijsko-ogerskih

LISTEK.

Povesti.

(Spisal dr. Ivan Tavčar. I. zvezek.)

II.

Slavni nemški pisatelj H. Sudermann, poznani tudi širšemu slovenskemu občinstvu po moderni, realistični drami „Dom“, je dejal lani na kongresu pisateljev v Parizu, da ne pozna literata, ki bi začel pisati brez uzornikov. Vsak mlajši beletrist se naslanja gledé sloga in sujetov na tega ali onega priznanih, starejših romanopiscev ali pesnikov, ter se emancipuje ali osamosvoji le polagoma, dok ne doseže neke stopinje samostalnosti in originalnosti. To Sudermannovo trditev nam potrjujejo literarne zgodovine vseh narodov: i Goethe, i Tolstoj, i Zola, i d' Annunzio, i Caine, i Maupassant, vsi ti in vsi drugi najslavnejši beletristi so posne mali v svojih prvencih izvestne uzornike. In prav je tako, ker drugače ne more biti! Sam iz sebe ni bil še nihče nič, saj so celo narodni pesniki posnemali i v obliki i v vsebini drug družega.

Tudi dr. Iv. Tavčar je imel uzornike. Ker je začel pisateljvati baš v dobi, ko sta slovela v Slovincih najbolj Stritar in Jurčič, je umljivo, da je zašlo marsikaj značilnega za Stritarja ali Jurčiča v Tavčarjeve prvence. Zlasti duh in oblika Stritarjevega „Zorina“, ki je vzburlil l. 1870. vso slo-

vensko, zlasti pa klerikalno inteligenco, pa Jurčičev „Deseti brat“ s svojimi kmetskimi originali, zlasti ta dva romana sta bila velikega pomena za mladega Tavčarja. Iz prvega je zajel najprej sentimentalno patetičnost svetožaljskih, vedno strahotno nesrečnih zaljubljenecv brez pravega in resnega posla in poklica, iz drugega pa neko pretirano manijo za obnormalnimi, napol bedastimi, napol sila modrimi originali iz kmetskega naroda. Ker se je pridružil temu uplivu še upliv prav tedaj gospodujočih tujih romantikov, postal je tudi dr. Ivan Tavčar romantik v besede celem pomeau ... Stari gradovi s skrivnostnimi prebivalci in bajno lepimi prebivalkami, z viteškimi plemenitazi in posužnjenimi robotajočimi kmetiči; — ekscentričnosti zaljubljenih ali homerično pijanih aristokratov, — sila idejalni, koprneči plebejski Togenburgi in genijalni potepubi, duhoviti berači ter filozofujoči pastirji so bili ljubljenci bohotne fantazije Emila Leona in nekaj časa tudi še dr. Iv. Tavčarja (n. pr. v noveli „Janez Solnce“ v „Slovanu“ i. dr.). V poznejših spisih se je utrjevala pisateljeva samostalnost bolj in bolj, dok ni dospel do nekega stališča, ki se mora zvati povsem njegovo, Tavčarjevo. Tako torej stoji dr. Tavčar sam sredi velikega krdela idealistov in najmlajših realistov. Imel je sicer mnogo posnemovalcev, ki pa so ali ostali le po obliki njegovi trabanti, ali pa so se že po kratkih letih pridružili idealistični ali realistični

struji. (Razume se, da govorim tu le o poznanih in važnih pisateljih.)

Karakterizirajoči Tavčarja literata, oglejmo si še ob kratkem sujete, katere obdeluje v povestih I. zvezka.

V „Ivanu Slavljju“, „Antoniju Gledjeviču“, v „Gospoj Amaliji“ in v „Mladih letih“ slika nam pisatelj aristokrate in plebejce, ki so si največi kontrasti i po duhu, srcu, i po telesu. Aristokrati so brezsrčni bedaki, plebejci pa grozno blagi in plemeniti, zato pa navadno strašno bedni, a modri in pošteni. Z rafiniranostjo smeši pisatelj navade in srednjeveške predsodke aristokratov ter dokazuje, da more uživati plemenitkinja i z zaničevanim plebejcem največjo srečo v zakonu ali v ljubezni. V noveletiv pismih „Bolna ljubezen“ pa biča pisatelj publost denarne aristokracije, ki uniči idealnega sanjarja, revnega velikošolca Radoslava. —

V teh spisih je torej dr. Tavčar fanatičen sovražnik i plemenske in denarne aristokracije, pa navdušen demokrat. — Po obliki najdovršenejša in po vsebini najznamenitejša mej njimi je vsekakor povest „Antonio Gledjevič“, kateri je najnovejša pfla vzela i vsako najmanjšo napako. — V drugih spisih zasledimo preveč prepariranih tipov, a premalo realističnih, resničnih in verjetnih značajev, pa takisto odveč prirojenih dijalgov. „Ivan Slavljju“ je bila svoje dni veleznamenita in

čestitkab, ki so jim nov dokaz velikega prijateljstva mej našim in njihovim cesarjem, pa jamstvo somišljenstva političnih tendenc obeh držav, somišljenstva, ki obseza najtrdnjše garancije za evropski mir. Avstrijski nemški, zlasti nacionalni časopisi pišejo entuzijastična poročila o velikanskem, neobčino ljubeznivem in izredno odlikujočem sprejemu grofa Goluhovskega, pa o senzacijskih odlikovanjih našega ministra, katere je sprejemal od Viljema II. pri svečanosti viteškega reda črnega orla. Vsi nemški listi pa bite še gostobesedno dokazovati, da se je pri tej priliki moral prepričati ves evropski svet, da ne visi mej diplomacijami avstro-egerske in prusko-nemške države prav nikaka meglica nezaupnosti ali nesporazumnosti.

Smešna je ta sloga obojestranskega časopisja! Saj še nista pretekla dva meseca, ko je bila očitna vsemu svetu lažnjivost in spletkavost zahrbtnje, lokave nemške diplomacije! Kako vznemirjenje je zavladalo po avstrijskem časopisju, ko se je razglasila rezervna zveza Nemčije z Rusijo, zveza, ki je naravnost paralizirala namen in moč trozveze! Koliko se je razlilo črnila, predno so Nemci vsaj za silo „prepričali“ našo diplomacijo, da je vsega kriv le stari lisjak Bismarck in da je ona rezervna zveza neveljavna! — Danes pa že tolika ljubezen in zaupljivost! —

Ko so lani praznovali 25 letnico svojega novonemškega ali protestantskega cesarstva, je povdarjal Viljem II. staro velikonemško geslo: En narod — ena država — en Bog! Schönererijanci in nemški nacionalci so tedaj kar omedlevali od navdušenja za Pangermanijo ali združeno Nemčijo; samo slovanski listi so protestirali. Odkrito, celo predkrito je priporočal takrat Viljem II. svojim podanikom, naj obračajo svojo posebno pozornost na one nemške brate, ki še niso združeni v politični okvir Velikonemčije in ki so razstreseni v večjih naselbinah drugih držav. To Viljemovo željo izpolnjuje že mnogo let nešteto društev in družb, nabirajočih denar in vsakovrstne pomočke, s katerim se osrečujejo največ baš avstro-ogerski Bismarckovci in „All Heil“ bratci. In komu ni znano, da pripravljajo baš avstrijski nemški nacionalci pot velikonemškimi propagandistom do slovenskih pokrajin? Namen je očiten; saj ga je razkril do cela lani objavljeni dnevnik maršala Moltkeja, ki obseza natančno izdelan načrt, kako bi Nemčija od različnih pangermanskih agitatorjih razrito in podkopano Avstro Ogersko posedla s svojo vojsko! —

Ni li torej res smešno ganljiva ta sloga avstrijskega in velikonemškega časopisja, ko dokazuje sedaj čisto in uzorno prijateljstvo Nemčije do nas Avstrijcev in odkritosrčnost nemške diplomacije napram naši?!

Grof Goluhovski je izrekel čestitke mogočnim Nemcem. S to čestitko se mi kar nič ne vjemamo. Mi namreč vemo, da deluje skrajno kvarno na našo državo že davno zaznovani in še umetno utrjeni program Velike Nemčije v gospodarskem in v političnem pogledu. Ravno Nemčija utrjuje dualizem v naši

mногоčlitana povest; danes nas zabava bolj s posrskimi, nevažnimi, mojstersko narisanimi osebami (Leksa, Deska, Žolna, Jakopè), nego z glavnimi junaki, s svojo pretirano romantiko.

V drugem delu zvezka pa čitamo pod zaглаvjem „Mej gorami“ dvajset izbornih slik iz Loškega pogorja. V teh je opisal dr. Tavčar istinito krasno svoje nadarjene, dobrosrčne, sirove, poslovenjene, bavarsko frizinske Poljance. Te slike so pravi biseri mej vsemi Tavčarjevimi spisi! V njih je vse originalno; zlasti pa je krasna oblika pripovedovanja, ki bodi uzor vsem mlajšim beletristom kmetijskih sujetov. Z duhovito satiro in finim humorom nam je naslikal pisatelj v teh slikah življenje in trpljenje, ljubezen in sovrašтво gorjanskih Poljancev, tako, da nas ne motijo niti nekatera ponavljanja. V teh slikah pa je primesel pisatelj svoji romantiki tudi precej realističnih tonov, vsled česar postanejo celo kuriozni Kalani, Grogovi Matijčeti, Kočarji in dr. simpatični. Ako bi morali deliti nagrade, prisodili bi jo vsekakor prvim trem in poslednji sliki. Te štiri povestice so naravnost klasične!

Tako moremo torej z vso pravico zahvaliti dr. Iv. Tavčarja, da je izdal in založil sam svoje spise

G. F.—n.

državi; zveza z Velikonemčijo je tudi kriva, da se vsiljuje nemščina v vse urade in v armado ter da se zabranjuje izvršitev historičnega prava slovenskih narodov. Vpliv in pritisk Velikonemčije na našo državo je torej kriv največ, da se bore že toliko časa brezuspešno za svoje pravice i Čehi, i Hrvati, i Malorusi. Zategadelj se upiramo čestitkam grofa Goluhovskega!

Deželni zbor.

(II. seja dne 26. januarja.)

Dež. glav. D e t e l a otvori sejo ob 1/2 11. uri. Prečita in odobri se zapisnik zadnje seje.

Dež. glav. naznani, da se je dež. odbor posvetoval o predlogu dr. Majarona, dr. Žitnika in tovarišev glede uvedanja direktnih volitev v kmetijskih občinah, da pa zahtevanega načrta zategadelj še ni predložil v današnji seji, ker je spoznal, da je treba ves sedanjí volilni red predrugačiti. Dotični načrt je dež. odbor že izdelal in ga predloži v jedni prihodnjih sej.

Došle peticije in predložena poročila dež. odbora se odkazuje pristojnim odsekom.

Posl. grof B a r b o utemeljuje svoj samostalni predlog glede naprave dež. skladišča v Ljubljani. Govornik se sklicuje najprej na žalostni položaj kmetijstva povdarjaje, da bi kmetijstvo zaeložilo dokaj večjo podporo, nego jo dobiva. Kmetijstvo ne daje le samo velikih dohodkov državi, nego je tudi podlaga premenogim podjetjem, katera plačujejo mnogo davka. Gotovo je želeli, da se industrija razvija, posebno še, da bi se razvila na Kranjskem, a gledati je tudi v bodočnost, misliti, kje se bodo prodali industrijalni izdelki. Eksport se lahko danes ali jutri zmanjša, saj ni računati, da bi eksportne razmere ostale vedno iste. Ogerska na pr. bode prej ali slej gotovo nepristopna našim izdelkom. Najsi gurnejše prodajališče je dežela, koder se izdeljujejo industrijalni izdelki, a dežela more le kupovati, če cvete kmetijstvo. Velika škoda je, da se domači kmetijski pridelki ne morejo sproti prodajati. Kje naj dandanes poljedelec preda svoje žito, odkar so mlinci propadli, obstoječi mlinci pa kupujejo le en gros. Skrbeti bi torej bilo, da zamore producent svoje blago za primerno ceno prodati. Tu treba posredovalca in tak posredovalec bi bilo deželno skladišče. Producenti bi imeli zaupanje v skladišče, konsumenti v prvi vrsti veliki mlinci, bi pa tudi imeli korist od njega. Razen žita pridelujemo na Kranjskem tudi mnogo fižola in drugih pridelkov, kateri se bi posredovanjem dež. skladišča lahko prodajali. Glavna naloga skladišča pa bi bilo posredovanje pri trgovini z vinom. Sedaj se res ne prideljuje dosti vina, a kmalu bo bolje in imeli bomo zopet dobro vino. Kar se sedaj v Ljubljani kot cviček prodaja, je nekaj groznega. Ponarejalci vina so diskreditirali dolensko vino, a če pride pristno vino v promet, se gotovo ljudem zopet priljubi. V skladišče bi se smela vzprejemati samo pristna vina. Skoro povsod v Avstriji so skladišča narejena le z ozirom na dobiček, le v Inocestu je dež. skladišče, katero služi producentom in konsumentom jednako, toda cno vzprejema v srambo tudi inozemske pridelke, a Kranjsko dež. skladišče bi smelo jemati le domače. Uprava kranjskega skladišča bi mogla biti prav taka, kakor je uprava inozemskega. Morda se poreče: Vse prav, a kje dobiti potrebnega denarja? Na to odgovorjam: Če se hoče kaj storiti za gospodarstvo, za povzdigo kmetijstva, se ni smeti ustrašiti investicij, se ni bati dolgov zaradi stvari, katera se gotovo izplača in bo občno koristna. Stroški bi bili seveda veliki. Umeje se, da bi moralo skladišče biti v Ljubljani, katera je naravno središče celi deželi. Skladišče bo Ljubljani gotovo na korist, naj torej tudi mestna občina stvar podpira po svojih močeh. Morda nasvetuje kdo, naj se stvar prepusti privatni spekulaciji, ali s tem bi bil izpodbit ves namen skladišču. Pričakovati je, da se kmalu ustanove kmetijske zadruge, katere bodo ustanavljale skladišča. Ako torej moj predlog obvelja, bi se dež. odbor nikakor ne trudil zaman, ker bi njegova pripravljalna dela koristila bodočim kmetijskim zadrugam, tudi če bi dežela ne hotela napraviti deželnega skladišča. (Živabni dobroklici)

Zbornica odkazuje predlog po predlagateljevem nasvetu upravnemu odseku.

Posl. M u r n i k omenja, da je deželni odbor predložil dež. zboru poročilo glede železniškega sveta, po katerem voli vsaka kurija svojega zastopnika. Ker bo žel. svet še mej zasedanjem moral rešiti

neke važne železniške projekte, naj bi se volitev v železniški svet vršila še danes.

Predlog posl. M u r n i k a se vzprejme. Veleposestniki so volili v železniški svet posl. barona Schwegla, zastopniki mest posl. Višnikarja, poslanci kmetijskih občin posl. Povšeta.

Prihodnja seja bo v s c b o t o .

Državnozbornske volitve.

Zaupnim možem narodne stranke. Ker je neobhodno potrebno, da se narodna stranka pripravi na vse eventualnosti pri predstoječih državnozbornskih volitvah, prosimo zaupne možne narodne stranke, naj takoj poizvedujejo pri volilcih svojega okraja, koga žele kandidovati za državni zbor in naj to sporoče izvrševalnemu odboru narodne stranke v Ljubljani v roke g. dru. Karlu Bleiweisu vitezu Trsteniškemu.

* * *

Prememba državnozbornskega volilnega reda. Zakon z dne 22. t. m. določa, da volijo volilni možje iz kmetijskih občin sodnih okrajev Postojina, Il. Bistrica, Senožeče, Vipava v Postojini, volilni možje iz sodnih okrajev Logatec, Lož, Idrija in Cerknica pa v Logatcu.

* * *

Volitve na Koroškem. Peta kurija bo volila dne 9. marca, kmetijske občine dne 15., mesta dne 17., trgovinska zbornica dne 18., veleposestvo pa dne 20. marca.

* * *

Kandidature v Trstu. Progresova stranka namerava kandidovati najodločnejše in najrazupitejše iredentovce, obč. svetnike dra. Veneziana, dra. Consola, Rascovicha in Combija, proti katerim bodo v imeni takozvane konservativne stranke kandidovali dosedanji poslanci Burgstaller, Luzzatto in Stalitz, v peti kuriji pa znani odvetnik dr. Rabl. Laški listi javljajo, da bodo Slovenci kandidovali Nabergoja in urednika lista „Pensiero Slavo“ Jakića, socialisti pa bodo kandidovali stavca Učekarja.

* * *

Na Čškem voli peta kurija dne 12. kmetijske občine dne 18. mesta 20., trgovinske zbornice 22. veleposestvo dne 23. marca; v Šleziji bodo volitve dne 9., 15., 17., 18. in 20. marca; v Dalmaciji dne 12., 18., 20., 21. in 23. marca; na Moravskem dne 9., 15., 17., 18. in 19. marca; v Galiciji dne 11., 16., 18., 19. in 22. marca; v Bukovini dne 4., 10., 12., 14. in 15. marca; na Dolenjem Avstrijskem dne 9., 15., 20., 22. in 24. marca; na Gorenjem Avstrijskem dne 11., 15., 17., 20. in 22. marca; na Solnograškem dne 9., 15., 17., 17. in 20. marca; na Tirolskem in Predarliskem dne 12., 18., 20., 22. in 23. marca.

* * *

Pastirski list avstrijskih škofov, ki se prečita prihodnje nedelje po cerkvah naše državne polovice, očitno kaže, da naši klerikalci mislijo začeti hud boj proti novodobni šoli v novem parlamentu. To je seveda tem gotoveje pričakovati, ker bodo tudi krščanski socialisti podpirali klerikalne namene. V pastirskem listu tožijo škofje, da ima državni zbor sploh pravico se posvetovati in sklepati o vzgoji in pouku, po njih mnenju bi to morala biti stvar cerkve. Sedanji šolski zakon in njega izvrševanje ne daje nobenega jamstva za versko vzgojo v ljudskih, srednjih in višjih šolah. Najslabša stran teh zakonov je, da vzbujajo misel, da je veronauk popolnoma ločen iz drugega pouka. Velika napaka sedanjih šolskih uredbe je, da veronauk ni podlaga vsega šolskega vzgojevalnega delovanja. Veronauk, katerega duhovni pastirji uče še v tako maloštevilnih urah, ne more odpomoči tem nedostatkom. Sedanja šola ne daje poročstva, da se otroci vzgajajo in poučujejo katoliški, nje pouk in vzgoja nima značaja katoliške vere in življenja. Ni dosti, da se v ljudskih šolah in največ srednjih šolah uči veronauk nekaj ur, temveč vsa vzgoja, ves nauk mora temeljiti na katoliški podlagi in prešinjati jo mora katoliški duh. Škofje priporočajo volitev mož, ki so prepričani, da se mora v šoli marsikaj premeniti.

Škofje v pastirskem listu tudi tožijo, da cerkev v Avstriji nima potrebne svobode in je pod

➤ Dalje v prilogi. ➤

državnim jerobstvom. Če tudi zadnji čas država prijazneje postopa s cerkvijo, vendar so cerkvi škodljivi zakoni še vedno v veljavi.

Posebno se pa pastirski list obrača proti socialnim demokratom. Noben kristijan ne more odobravati sredstev, katere priporočajo socialisti. Hočejo namreč, da se odpravi zasebna lastnina, poddržavijo zemljišča, kapital in delavska sredstva. Pastirski list razklada, da je sedanja revščina posledica podedovanega greha in slaboumejnih socialnih razmer in se popolnoma nikdar ne bode dala odpraviti. Nekaj se pa da in mora v tem oziru storiti, naj se tudi premožnejšim slojem nalože nove žrtve.

Pastirski list se obrača do katoliških delavcev, naj se ne dajo zapeljati z obljubami, ki jih jim bodo delali socialisti. Poslednji nimajo ničesar, s čemer bi mogli izpolniti dane obljube, temveč bi stanje delavcev le še shujšali. Zato naj se katoliški delavci zvesto drže zanesljivih vodnikov, ki jih poučujejo v veri, ki jim dajo dobre svete v potrebi in katerim je njihov svetni in večni blagor na srcu. Od njih se dajte, katoliški delavci, poučiti in ne poslušajte ljudij, ki hočejo na razvalinah altarjev in prestolov zgraditi raj.

* * *

Stranke začenjajo objavljati svoje programe in oklice. Te dni je nova socialnopolitična stranka na Dunaju objavila svoj program, ki obsega devet točk: Ta stranka zahteva: 1. občno, jednako, neposredno in tajno volilno pravico, boljše varstvo pravic in ugleda parlamenta, upliv vlade na vnanjo politiko, vpeljavo mejnarodnih razsodišč, preosnovno tiskovnega prava, odpravo časniškega koleka, dovolitev kolportaje, odpravo objektivnega postopanja, preosnovno društvenega in zborovalnega prava, spremeno starih zakonov, ki nasprotujejo duhu ustave, zlasti glede finančnega in policijskega sodstva; 2. reformo uprave in službeno pragmatiko za vse javne nastavljenice; 3. krepljenje avtonomije, a vendar s odklonjenjem federalizma, odškodovanje občinskega dela v prenesenem delokrogu; 4. odvrnitev cerkvenega upliva na državne zadeve, prepoved verskih šol, točno izvršitev ljudskošolskega zakona, popolnjenje ljudskih šol s kmetijskimi, obrtnimi, trgovskimi nadaljevalnimi šolami; 5. pospeševanje gospodarske produkcije s pospeševanjem industrije, s odpravo birokratičnih podjetniški duh morečih ovir, z izboljšanjem tehničnega pouka, zboljšanjem občil, z boljšo skrbjo za trgovino v inozemstvu, zatiranjem sleparske konkurence, s premembo sedanjih obrtnih zadrug v produktivno delujoče zadruge, podpiranjem javnega kredita, z nastavljanjem strokovnih organov pri upravnih oblastvih; socialnopolitične reforme, mej drugim, da država prevzame ona podjetja, ki so namenjena splošnosti, ki vedejo k škodljivemu monopolskemu gospodarstvu če so v zasebnih rokah, da upliva na določitev pogojev pri oddaji javnih del, nadalje ta stranka zahteva v tem oziru popolno koalicijsko svobodo, zboljšanje delavskega varstva, razširjanje zavarovanja za slučaj bolezni in nezgode, preskrbovanje dela, reformo domovinstva in preskrbovanja ubogih in premena zakona proti vlačugarjem; 7. reforme kaženškega prava, pritegnenje širših krogov za porotnike, ločitev državnega pravdnštva od sodišč, omejenje posestev mrtve roke, zakoni proti izsesavanju kmetov; 9. ravnotežje v budžetu, odprava najtežjih indirektnih davkov, progresivni davek od dedščin in odpravo loterije; pogodbe s Ogersko uopravični podlagi; 10. omejitev stroškov za vojno, preosnovno vojaškega kazenskega prava in postopanja, dveletna vojaška služba.

Posebno je za nas važno, na kakšno stališče se je postavila ta stranka glede narodnega vprašanja. V tem oziru naglašja program, da avstrijski Nemci morejo svojo dosedanjo veljavo ohraniti samo, ako bodo gospolarski trdni in bodo v političnem in duševnem oziru drugim narodom odpirali nove smotre in nova pota kulturnega napredka. Varovanje nezštva ne sme pomenjati zatiranje drugih narodnostij. Socialni politiki mislijo, da je sporazumljenje mej avstrijskimi narodi, zlasti mej Nemci in Čehi, pogoj vsacega političnega in socialnega napredka. — Upirala se bode pa odločno teženju drugih narodnostij, oteževati nemškimi manjšinam gojenje materinščine, ali pa odstavititi nemščino kot osrednjo državno sporazumevalno sredstvo. — Na jedni strani torej nova stranka obeta v jezikovnem oziru toleranco, v drugem pa za nemščino zahteva pravice, ki jej ne gredo po

ustavnih zakonih. Hoče jo narediti za nekaj državni jezik. Šele pri delu jo bomo torej mogli prav spoznati.

Nemška ljudska stranka pa pravi v svojem oklicu, da hoče zavedne Nemce zjediniti za skupno delo v službi narodov; braniti narod pred vsemi napadi, pospeševati napredek, svobodo in blagostanje. Nadalje pravi, da bode posebno gledala na srednje stanove, ki so steber države, in se upirala uplivu kapitalizma in židovstva. Skušala bode tudi zboljšati stanje delavcev. Volilno gibanje je v vseh deželah že v tiru. Mladočehi mislijo kandidovati tudi profesorja Zakra.

* * *

Rusinski osrednji odbor je sklenil postaviti svoje kandidate v 18 vzhodnogaliških okrajih; Barwinskoga in Wachnianina ne kandiduje več.

V Tarnovu se je pa shod poljskih kmetov, katerega je bila vkupe zbornala duhovščina, izrekel da neče imeti nobene zveze s socialisti, ker so ti v zvezi z židi.

* * *

Volitve v peti kuriji bodo zanimive že zaradi velicega števila volilcev. Na Dunaju n. pr. bode v tej kuriji volilo 360.000 volilcev. Volilo se bode v 300 prostorih in v volilnih komisijah bode 2700 oseb, več toraj, nego ima marsikako kranjsko mesto vseh prebivalcev.

* * *

Pri vodstvu dunajske policije so sedaj v velikih skrbih, kako bodo policisti volili. Maj redarji se je baje že zanetil socialistični duh. 35 nadzornikov dunajske policije je imelo te dni posvetovanje in vsi so izrekli željo, da bi redarji socialistično ne volili. Naglasovala se je potreba, nadzorovati politično mišljenje svojih podrejenecv. Poleg tega se je sklenilo, da policisti ne smejo iti v uniformi volit. Mi dvomimo, da bi dunajski socialisti se zanašali dosti na policijske glasove, zato je pa dotični shod povs nepotreben. Stvar je naposled vendarle podobna nedopustnemu vplivanju na volitve.

V Ljubljani, 26. januarja.

Chlumecky je izjavil, da ne vzprejme sploh nobenega mandata za državni zbor, naj se mu že ponudi od katere strani koli. Torej tudi v veleposestvu ne bode več kandidoval. Dosedaj se je mi slilo, da graf Chlumecky prevzame nalogo liberalno veleposestvo v državnem zboru spojiti s konservativnim, da se osnuje, kakor želi vlada posebna stranka veleposestnikov. Chlumecky bi bil kakor nalašč za tako nalogo. Diplomatično zvit je zadosti. Slovani za njim ne bodo žalovali v državnem zboru, a rajši bi pa bili Čehi še videli, da je odložil še deželnozbornski mandat na Moravskem. Njegovi prekanjenosti imajo se Nemci zahvaliti za večino v deželnem zboru. Sedaj bode baron Chlumecky vse svoje delovanje osredotočil na moravski deželni zbor in ondu utegne še Čehom mnogo škodovati. Sedaj si je izmišlil nekako spravo s Čehi, kar pa ima jedino namen Nemcem zagotoviti neki odločilni upliv, ko bi tudi Čehi dobili večino v deželnem zboru.

Židovski stenografi. Grozno se jeze židovski liberalci, da je dolnjeavstrijski deželni zbor sklenil, da bode v deželnem zboru se rabili samo kristijanski stenografi. Sklep sam na sebi je morda zares neumesten, ker je nepotrebno izzivanje židov. Po našem mnenju bi državnozbornska večina, če ni marala za židovske stenografe, to lahko se dogovorila z deželnim odborom in deželnim glavarjem, in drugo leto bi bili kristijane za stenografe najeli. Vredno pa ni se zaradi tega toliko se razburjati, kot se razburjajo liberalci. Kriče o rušenju ustave in sklepajo, da zaradi tega pošljejo deputacijo k cesarju. Kolikrat so pa že liberalci rušili ustavo, pa je bilo vse dobro. Liberalci pa menda mislijo, da ustava nima druge določitve, kakor ono o enakopravnosti državljanov in njih jednaki pravici do služeb. Pa še za to določbo ustavo šele tedaj spomnijo, kadar gre za kakega žida. Kakor liberalci postopajo glede ustave, bi moral že kdo misliti, da se je izdala samo zaradi židov.

Veronauk na realki. Učno ministerstvo je bilo naročilo tržaški občini, da ima uvesti na višji občinski realki veronauk za obvezen predmet in zapretilo, da drugače odtegne realki pravico javnosti. Tržaški mestni zastop se je pa pritožil proti tej odločitvi na državno sodišče, trdeč, da poprej se občino ne more siliti, da upelje na višji realki veronauk kot obvezen predmet, da se v tem smislu

sklene deželni zakon. Državno sodišče se je pa izreklo, da ni kompetentno soditi o tej stvari.

Volilna reforma na Ogerskem. Ogerski minister notranjih stvari se je izjavil te dni v zbornici, da se vlada zaveda potrebe premembe volilnega reda. Vlada pa ni za občno volilno pravico. Hoče se pa razširiti volilna pravica in za vso državo jednako urediti. To bi že bilo nekaj, samo če se res izvede. Sedaj so na Ogerskem sila velike razlike glede volilne pravice mej raznimi komitati in baš te razlike omogočujejo Madjarom veliko večino.

Priznanje bolgarskega škofa. Turški sultan je baje te dni poslal bolgarskemu škofu Sinesiju v Skopljah berat, s katerim ga priznava. Bolgari se že dolgo potegujejo za priznanje tega škofa, ki je posebno važno sedaj, ko so Srbi nezadovoljni s škofom, ki ga je jim poslal grški patrijarh. Pričakovati je, da nekateri Srbi pristopijo h bolgarski cerkvi. To je važno za bodoče čase. Srbi, ki se oprimejo bolgarske cerkve, se bodo kmalu čutili za Bolgare. V govoru tako mej njimi ni razlike, kajti oboji govora neko mešanico, o kateri se ne more reči, je li bolgarščina ali erbsščina.

Reforme v Turčiji. Koncem tega meseca ali v začetku prihodajega bode končana v Carigradu posvetovanja veleposlanikov glede reform, ki naj se uvedo v Turčiji. Govori se, da jemljo v poštev tudi eventualnost, ko bi bilo treba poslužiti se sile. Nam se ne zdi verojetno, da bi se velevlasti odločile za sile. S tem hočejo k večjemu sultana strahiti. Turški vladar pa pred vsemi velevlastmi nima več toliko strahu, kakor pred svojimi podložniki. Sklepi veleposlanikov se precej ne izvrše, temveč se bodo potem velevlasti pogajale mej seboj o vsej stvari. Tako so vse zopet zavleče. — Angleška modra knjiga, ki se je sedaj pričela obseza več dopisov mej velevlastmi o tem, da bi sultana s kanoni naučili spoštovati voljo E r p. Anglija je bila za to, Avstrija je tudi teh mislij, da se s sultanom ne da z lepa govoriti. Sploh naj se od njega ničesa poprej ne zahteva, dokler se velevlasti ne odločijo za prisilno postopanje, ako dobe nepovoljen odgovor. Rusija je sprva bila zoper vsako nasilje, a pozneje se je izrekla, da v gotovih slučajih bi se tudi za represalije odločila, a se poprej morajo o tem sporazumeti vse velevlasti. — V enakem smislu se je izrekla Francija.

Norveška črna vojska. Tudi Norvežani upeljejo črno vojsko. Vojsna uprava je že vse potrebno ukrenila. Črnovojniki pa ne bodo vojaki le na papirju, temveč bode slednje leto morali jedenkrat k vajam. Da se je Norvegija odločila za uvedenje črne vojske, ni vzrok strah pred unanjim sovražnikom, temveč se hoče le pripraviti za boj s Švedijo. Nasprotje mej tema državama glede unanjih in trgovskih stvari še ni poravnano. Vsa prizadevanja kraljeva, da bi spravil svoja švedske in norveške podanike, so bila zaman. Švedi so dosedaj imeli večjo vojno moč in so po listih večkrat Norvežanom pretili, kako jih nabijejo, ako ne bodo mirovali. Sedaj se pa Norvegija misli dobro pripraviti, da bode Švedom tudi v vojnem oziru kos. Kakor razmere kažejo, naposled le pride do tega, da se Švedija in Norvegija razdružita in se poslednja proglašja za republiko.

Dopisi.

Iz Cerknice, 20. januarja. Nekako sredi meseca novembra ustanovila se je pri nas nova prodajalna z raznovrstnim specerijskim in manufakturim blagom pod imenom „Konsumno društvo“. Ustanovitelji temu društvu so seveda v prvi vrsti naši gospodje duhovniki in pa nekaj njihovih privržencev in kimovcev, kateri so vsakemu povelju mladih kaplanov klanjajo. Da je to društvo nam drugim trgovcem v škodo, se razume, ker smo primorani ljuhem prodajati blago ceneje nego prej, ako si hočemo pridržati svoje odjemalce, tako da o dobičku, ki ga mora trgovec imeti, že ni govora. Pač res; v vsako reč se že mešajo in utikajo novodobni ljudski osrečevalci. Celo prirostmu ljudstvu so to početje čudno in nespametno zdi, in možaki-kmetje, ki vsled lastnega prepričanja ne trobijo v klerikalni rog, se spogledujejo in povprašujejo, češ, zakaj so prav za prav nastavljeni gospodje duhovni mej nami, ali zato, da nam bero sv. mašo, nam pridigajo o ljubezni božji in ljubezni do bližnjega, ali zato, da ustanavljajo — „štacune“. Sploh se govori, da to niso več „Gospodje“, ampak „štacunarji“. In popolnoma prav; kajti na kak način agitujejo in nabirajo udov svojemu najnovejšemu podjetju, je smešno. Najbrž jim mora iti trda s številom udov. Čujmo! Še pred ustanovitvijo te prodajalnice, tam pred adventom, je dekau nevestam in ženinom razkazoval rute in drugo blago ter jih vabil, naj pristopijo društvu. Imeti je moral

na vsak način zelo namazan jeziček, ako je koga privabil, (kajti v cerkvi, zlasti pa na prižnici, je manj priljubljen vesled svojega čudnega obnašanja in ker ima navado, da kar po domače mej propovedjo kako zabrusi). No, naša dva kaplana imata s to „štacuno“ šele pravo zabavo. Čepita vedno in vedno v njej in gledata, kako gre „gšef“ izpod rok. Ženskam razkazujeta rute, moškim dajeta vino pokušati itd. Zlasti veliko opravila pa ima jeden iz njiju. Ta kar na prodajalnicah vratih ljudem z roko miga in jih vabi v prodajalnice. Da, celo vozničke — ki se s praznimi vozovi vračajo z Rakeka skozi Cerknico tja na Bleke in v loško dolino, pa se pri nas ustavljajo, da si nakupijo potrebnih živil — lovi na casti ter jih notri vabi, da jim razkazuje razno blago, katero seveda hvali, da je novo in po ceni, ter jih na vse načine pri-govarja, naj se vpišejo v „konsum“. — Pr prostu ljudstvo se temu smeje. Ker se v imenovanem društvu toči tudi vino, se razume, da se v njem i po-piva, zlasti pa ob nedeljah popoldne — prav na katoliški podlagi! Može klerikalci srkajo z veseljem in zadovoljnostjo čisto vino, se vpijaujo, in konec temu je preklinjanje in pridušanje. Mej ljudstvom se govori tudi, da namerava to društvo po bolj od-ročnih vaseh, kjer ima nekaj svojih udov, napra-viti filijalke. — Ustanovljenje konsumnih društev po kmetih je nam trgovcem, ki itak visoke davke plačujemo, velika odmika, in če se to nadalje šir, primoran bode ta in oni trgovec svojo trgovico opustiti. In kaj poretče potem država? Velik del vseh prihodkov dobiva država ravno od trgovcev, in če ti svoje patente umaknejo ali vrnejo, primo-rana bo ista kolikor toliko kmetom samim davke povišati, če hoče uspevati. To pa za peljanim in zaslepljenim kmetom nikakor noče v glavo. Tisti dobiček, ki bi ga jim kot konsummen-tom društvo „morebiti“ prinašalo, bi nikakor ne zadoščal, da bi kmet laglje davke plačeval in zma-goval. Odprle se jim bodo pač oči, in sprevideli bodo, da so od svojih vladeželjnih voditeljev du-hovnov, zlasti od mladih, neizkušenih kaplanov za-peljani. Zato gospodje v farovžu in kaplaniji! prst na čelo in premislite, ali ravnate prav; premislite, ali s svojim ravnanjem kmeta osrečujete ali ga pri-pravljate, da to zabredel v dolgove! Odgovornost bodele imeli veliko. Ko bo naša ljudstvo spoznalo, da je zapeljano, ne vemo, kako se bo vam takrat godilo. Priti pa mora do spoznanja!

Iz Gradca, 24. januarja Calumniare au dacter semper aliquid haeret! Tako si je mislil oni „mirnokrvni božji volek“, ki udriha v „Slovencu“ z dne 17. t. m. po slovenskih akademikih, v prvi vrsti pa po odboru za ples slovenskih velikš leav. Dopisni je res „mirnokrvni“ v gradem zavijajoju in podlem sunničenju. Zakaj pa ne bi potegnul jeden-krat po naših socialistično (grcz!) navdahnjenih akademikih, če tudi z — lažmi, saj namen posve-čuje sredstva. Oka značilnega dopisa! Kako pa morete trditi, da se je plesni odbor trudil na vso moč, da napravi stroškov „več ko more“? Vesta li, da so stali Triglavovi plesi, kateri so bili po Vaši trditvi mnogo cenejši — 400 gld., in da je stal si-jajni ples vseh slovenskih visokošolcev samo 75 gl. več? Očitate nam, da smo izdali „ogromno“ svoto za nakit plesne dvorane — čujte 15 gld., reci pet najst gold. avstr. veljave smo izdali, dočim je „Tri-glav“ plačal lani 20 gld.; nadalje, da smo damam preskrbeli „najdražje“ plesne rede; ne, niso bili naj-dražji niti dragi ne, pač pa — le dostojni! Kaj ne, Vi bi ples popolnoma drugače aranžirali? Kaj treba tako drage vojaške godbe? saj se tudi pleše, če gode jeden s „harmoniko“ drugi pa s „klarinetom!“ Pro račun za stroške sijajnega plesa slovan. vel košolcev v Gradcu v znesku 500 gl. zdi se vam „pregrešno“ visok; no, imate pač „sloke“ pojme o raznih, ve-likih stroških, katere povzročijo vsak, bod si še tako skromen nastop v večjem mestu. Dobrodelni namen bil je le nada na katero smo lovili in res tudi ujeli mnogo „nerazodnih in dobrohotnih katicov!“ Ča-stiti, kaj pa si domišljujete? Mislite li, da so res oni gospodje, ki so se odzvali našemu vabilu s prispevki, tako naivni, nerazodni, kakor Vi, da niso vedeli, da so njih prispevki namenjeni v prvi vrsti za ples, kojega prebitek šela pripade „bolniškemu društvu“? — kar bi sicer tudi Vi lahko čitali na vsakem va-bilu. Sicer pa si tolažite! Osa svota, katero je „iz-vabil“ odbor z dobrodelno pretvezo iz naše domo vine znaša 38 gld. 40 kr., čisti prebitek plesa pa 51 gld., katere dobi bolniško društvo. Kakega po-mena pa je moralni uspeh plesa za slovarsko di-jaštvo v Gradcu, o tem z Vami niti ne govorimo, ker ste v tej zadevi jasno pokazali svojo „neraz-odnost“. Drugokrat se ne „širokoustita“, če nimate značajnejše in trdnješe podlage... Si tacuisses...

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. januarja.

— („Bodi jasno.“) Tržaska „Edinost“ je svoje čitatelje razveselila zopet s člankom o kraj-skih razmerah. Naslov mu je „Bodi jasno“. Ker vsem tem ekspektoracijam tržaska lista ne priso-jamo nikakega praktičnega pomena, se tudi ne mi-slimo z njimi baviti, tem manj, ker vse skupaj ni drugo nego reklama za najnovejšo sloveosko stranko in za najnovejši ljubljanski list. Jedno pa moramo

vender pribiti. „Edinost“, govoreč o samoslovenskih napisih v Ljubljani, trdi z občudovanja vredno sme-lostjo, da g. Povše ni govoril z dr. Tavčarjem o slovenskih napisih in da je neresnično, kar je nekdo trdil v „Edinosti“ — in kar smo že prej mi pisali — da je gosp. Povše rekel, da bi v deželnem od-boru glasoval zoper samoslovenske napise, ako bi stvar zopet prišla na razpravo. Na to konsta-tujemo, da sta gospoda Povše in dr. Tavčar o tej stvari govorila dne 28. decembra l. l. v dež. zboru. Povše je pri tisti priliki povsem precizno izjavil, da bi glasoval zoper samoslovenske napise, ako bi dež. odbor se zopet z njimi bavil. Ko smo to kon-štatovali, ni g. Povše prerekal, niti v našem listu, niti v „Slovencu“, kar bi bil gotovo storil, da nismo pisali resnice. Vzlic temu se upa „Edinost“ očitati nam indirektno laž in podtikanje in to po-vsem splošno. Niti ne pove, kdaj je g. Povše tako se izjavil, kakor trdi ona, niti kje. Tako postopanje se samo sodi. Ako nam „Edinost“ ne da točnega pojasnila, bomo morali misliti, da se je tudi ona že oprijela razupitega načela „nie honorowo ali zdrowo“. Bodi torej jasno!

— (Repertoir slovenskega gledališča.) V četrtak se bode prvič pela opera „Ernani“. Ker so troški preveliki, da bi se dal ves libreto natisniti, dalo je „Dramatično društvo“ ponatisniti naše listke o „Ernaniu“, v katere smo bili upletli vse važnejše arije. Ti odtisi se dobivajo v trafiki g. Šešarka po 10 kr. komad.

— (Društvo v varstvo ptičev.) Predsedništvo tega novega društva je prevzela gospa Franja dr. Tavčarjeva.

— (Poročena.) sta bila včeraj gosp. Rudolf Pehani, c. kr. davčni pristav, z gospd. Angelo Hočevnar in g. Makso Wenedikter, z gospd. Ivano Hočevnar. Čestitamo!

— (Tamburaški zbor ljubljanskega „So-kola“) priredi dne 27. marca v proslavo šestice svoje ga obeta družbinski večer s koncertom v sokolovi dvorani na čast ustanovitelju gosp. Jos. Nolliju. Nastančen vopred priobči se pravočasno.

— (Izrebanje porotnikov) Za zasedanje porotnega sodišča, katero se začne dne 1. marca, so bili izrebanj kot porotniki gg.: Anton Adamič, posestnik v Sp. Blatu; Ivan Bizjak, pek, Ivan Bu-košnik, sodar, oba v Ljubljani; Franc Grobath, trgovec, v Kranju; Franc Dolenc, mesar, Ivan Dovan, mizar, Alojzij Dzinski, uradnik krajske hranilnice, Štefan Francot, posestnik, dr. Jos. Far-lan, odvet. kandidat, Julij Grossmann, trg. pomoč-nik, Karol I. Haman, trgovec, vsi v Ljubljani; Fer-dinand Hlebš, trgovec v Kraoju; Alojzij Jenič, prokurist, Franc Kollmann, trgovec, Ivan Košenina, mesar, vsi v Ljubljani; Franc Kutin, trgovec, v Postojni; Adolf Kreuzberger, trgovec, v Kranju; Anton Komotar, c. kr. notar, Franc Leskovic, trgo-vec, baron Leopold Lichtenberg, grajščak, Albert Lugek, uradnik krajske hranilnice, vsi v Ljubljani; Martin Matležič, trgovec, v Kranju; Karol Prezelj, pek, v Litiji; Rajko Ranzinger, spediter, Josip Re-bek, ključar, Ivan Rode, trgovec, vsi v Ljub-ljani; Alfred Rudesch, c. kr. notar, v R. dovlijci; Ferdinand Stare, c. kr. okr. sodnik v p., Franc Strukelj, gostilničar, oba v Ljubljani; Lorenc Se-beniker, posestnik, na Rakeku; dr. Karol Schmi-dinger, c. kr. notar, v Kamniku; Anton Stare, vele-posestnik, v Mengšu; Franc Tršak, posestnik, Ivan Tosti, gostilničar, oba v Ljubljani. Kot namestniki so bili izrebanj: Jakob Avšič, zavarovalni uradnik, Franc Javnikar, lončar, Dragotin Jesenko, zavarovalni uradnik, Štefan Klun, krčmar, Ivan Kordik, poslovođa, Ferd. Kersnik, knjigovodja, Franc Roz-man, krčmar, Ludovik Tschada, uradnik krajske hranilnice, in Zvonimir Zor, dež. računski oficijal, vsi v Ljubljani.

— (Pogreta kaša.) Piše se nam: Pretečene dni mi prinese pismočša — ki se pa pri nas v beli Ljubljani žalibog sam še vedno raje imenuje „prifrogar“ — pismo. Predno pismo odprem, rado-vedno pogledam poštni pečat, da bi zvedel, od kod da pismo pride. Malo začudim se, ko se mi zasveti nasproti samo nemški napis „Mannsburg“ Poseben geograf nisem, vender sem po samonemškem pečatu sodil, da bo najbrž iz kakega čistonemškega kraja. Zato razgrnem po mizi karto neke monarhije in začnem iskati „Mannsburg“, da mi je pot curkom tekel po obrazu. Že sem nameraval zemljevid zložiti, kar se mi pokaže pred očmi moj iskani „Mann-sburg“. Toda, kaj menite, kje je stalo ime — mej Ljubljano in mej Kamnikom! Gledal sem in gledal, pa še vedno so mi štrlele one črke seveda nemškega zemljevida nasproti. Kraj sem srečno dobil. Sedaj mi pa v glavi nastane vprašanje: Ali je to mar kaka frankovska naselb na, kali? Hajdi k statističnim po-datkom moje drage domovine. In slišite čudo, tam sem zvedel, da ima „Mannsburg“ še pošteno slo-vensko ime Mengiš in da prebivajo v njem 4, reci štirje Nemci in majhna peščica Slovencev, ki šteje samo okoli poldrugitisoč duš. Sedaj pa šalo na stran. V polni resnosti vprašam tržane, če so res tako malo vredni, da se zadovoljujejo Nemcem na ljubo s samonemškim poštnim pečatom? Ali je

temu vzrok strah pred ono četvorico ali narodna zaspanost? Kaj? Naj bode kar hoče, sedaj naj se zbude iz svojega spanja, če tudi je malo pozno, pa vendar bolje prepoznajo, kakor pa nikdar, — in naj se resno potrudijo, da dobe, če se obrnejo s prošnjo na merodajno mesto dvojezni poštni pečat.

— (Glas iz občinstva.) Več ljubljanskih trgovcev in meščanov nam piše: Že mnogo se je dosedaj pisalo v ljubljanskih časopisih o podiranju hiš in razširjevanju ulic in v marsikaterem kraju je v resnici slavni magistrat storil kaj koristnega in potrebnega, vender nam je pa neznan, zakaj se tako dolgo odlašča s podiranjem one hiše, ki je v celem mestu najbolj napoti občinstvu, še bolj pa splošnemu prometu. Ta hiša stoji na voglu Špital-skih ulic in je še jedina v tej ulici na levi strani. Na omenjenem prostoru je sedaj pasaža za pešca zelo nevarna, ker gre voz za vozom skozi to ulico, tako da mora človek večkrat dolgo paziti, da pride na vrsto in poleg tega ne pod kolo. Torej prosimo tem potom slavni mestni magistrat, naj ustavi tu vozni promet ali pa razširi ulico čim prej mogoče.

— (Semenj.) Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 1125 konj in volov, 292 krav in 49 telet skupaj 1466 glav. Kupčija s kravami in konji je bila srednja z volji pa živahna; vole kupovati so bili prišli kupci s Tirol in židje z Morave, kateri so živino prav dobro plačevali.

— (Imenovanje.) Okrajni sodnik v Vipavi g. Ivan Nosan je imenovan deželnosodnim svet-nikom in predstojnikom okrajnega sodišča vi-pavskega.

— („Postojnski Sokol“) priredi običajno maskarado dne 27. februarja, kar naj blagovolijo bližnja društva v ogib kolizij pri prirejanji zabav blagohotno upoštevati.

— (Narodna čitalnica v Novem mestu) je ravnokar izdala svoje poročilo za l. 1896, iz katerega je razvidno, da je v minolom letu imela 96 članov, 2 častna in 94 letnih.

— (Celjska utrakvistična gimnazija.) Gra-ška „Tagespošta“ javlja, da je štajerski dež. odbornik dr. Schreiner, ko se je zadnje dni mudil na Dunaji, ter se z naučnim ministerstvom pogajal glede celjske gimnazije delal na to, da bi vlada na ob-stoječi gimnaziji ne napravila slo-venskih paralel, kakor to namerava. Čitatelji naši se gotovo še spominjajo, da smo koj, ko je bila celjska postavka odklonjena, sprožili misel, naj se na celjski veliki gimnaziji ustanove slovenske paralelke. V kratkem pač izvemo, kaj je dosegel dr. Schreiner.

* („Najlepši stan, vojaški stan“...) Skoro vsak dan se kaj zgodi, kar ilustruje resničnost teh Prešernovih besed. Tako poročajo poljski listi, da so v Przeworsku in v Laudentu samomori mej vojaki na dnevnem redu; v Przeworsku se je celo jeden in isti dan ustrelilo 14 vojakov, vsi, ker so jih častniki baje hudo trpinčili. V Zadru je izginil jednoletni prostovoljec Van der Hoot. Mladi mož, ki je iz jako dobre rodovine, je zapustil pismo, v katerem pravi, da si konča življenje, ker ne more več prenašati trpinčenja svojih predpostavljancev.

* (Na dražbi prodan dekret.) Lani so isti-rali iz Avstrije nemškega dijaka Osthaus, ki se je udeležil demonstracij dunajskih dijakov proti ogerski tisočletnici. Te dni so pa v Berlinu pri neki slav-nosti prodajali na dražbi dekret, s katerim je bil Osthaus iz Avstrije istiran. Denar, ki se je dobil na ta način so sklenili dati celjskemu „Studentenheimu“. Nabralo se je na ta način 120 mark. Končno je dobil dotični dekret neki Avstrijec, ki je sam dal 13 mark. Avstrijska policija si najbrž ni mislila, kako zaslužno delo je za celjsko nemštvo storila, ko je Osthaus iztirala.

* (Edisonova električna svetloba.) Slavni ameriški elektrotehnik je izumil novo svetilko Pre-iskužni Röntgenove žarke, je iznašel neki način, da premeni te žarke v navadne svetlobne žarke. Nova svetloba ne daje nobene gorkote. Za take svetilke je treba baje desetino manje elektrike, nego za navadne. Edison misli, da bodo te svetilke izpodri-nile vse druge.

* (Aristokratinja in plebejec.) Silna senza-cija, katero je vzbudila princezinja Guimay, ko je pobegnila z navadnim ciganom, ni dala mirovati grofiji Saurma v Berlinu, ločeni soprogi velepo-slanika grofa Saurma. Zaljublja se je v portirja neke trgovske firme in ga odpeljala na idiličen gradič v nekem gradu.

* (Koliko sta vredna?) V nekem nemškem listu je priobčil neki zakonski mož iz Štetina na-stopno naznanilo: Lepa hvala in povračilo stroškov do 5 mark tistemu, ki mi naznači, kje sta operetni tenorist Janez Raven in moja žena Berta Schütz rojena Körber. S prog H. Schütz v Stettinu.

* (Ukaz finančni straži.) Finančni minister je v svoji veliki skrbi za finančne stražnike pre-povedal jim nositi civilno obleko in hoditi brez orožja po ulicah, v kavarne, gostilne itd. Samo pri plesnih zabavah jim je dovoljeno, sablje odlo-žiti. Ker pa z orožjem ne smejo na shode, v ci-vilni obleki in brez orožja pa nikamor ne smejo, so finančni straži sploh vsi shodi prepovedani.

* (Ubogi pevec!) V mestnem gledališču v Karakasu v Venezueli je občinstvo pri predstavi „Rigoletta“ zahtevalo, naj tenorist ponavlja „La donna è mobile“. Ker tenorist tega ni hotel storiti, dal ga je predsednik republike aretovati in izročiti sodišču, katero je ubogega pevca obsodilo na 14 dni v zapor, češ, da je občinstvo in gledališče podpirajočo mestno občino hudo razžalilo, ker ni hotel zahtevane pesmi drugič peti.

* (Odvetnik v bedi) V Garzi se je ustrelil tamošnji odvetnik dr. M. Deutsch. Povod samomoru je nekda pomankanje. Pred leti je bil jako obiskan odvetnik, a zadnji čas je pa zalezal v dolgove. Predno se je ustrelil je poslal upnikom svoje zavarovalne police v plačilo.

Darila:

Zahvala. Dobrodelnost litijskega prebivalstva in nje okolice je velika in se je že pri mnogobrojnih prilikah sijajno izkazala. Jedna najlepših dokazov te dobrodelnosti našega prebivalstva je pa ta, da je kakor že več let sem, tako tudi letos zložilo lepo svoto denarja, s katerim je bilo mogoče priskrbeti 32 revnim šolarjem litijske šole oblačila in obleke. Podpisano šolsko vodstvo si šteje v prijetno dolžnost tem potom v imenu obdarovane mladine zgoraj imenovanim požrtovalnim gospodom in gospem za njih blagi čin in skrb izrekat najiskrenejšo zahvalo. Vodstvo ljudske šole v Litiji, dne 25. prosinca 1897. Franc Slanc, šolski voditelj.

Književnost.

— „Jugoslovanski Stenograf“ prinaša nastopno vsebino: I. „Stenograf“: Stenografijata katova spitalno sredstvo; — Hrvatska stenografija, priredil F. Magdić. Ocenjuje prof. M. Vamberger; — Začetek okrajšave v slovenskem debatnem pismu, napisal profesor Fran Novak; — Stenografija v Srbiji; — Stenografičeski novine; — Iz drugih dežel; — Književnost. — II. „Književni Glasnik“: Ne se otčajvaj, od Iv. Vazov; — Prinkipo, zložil A. Aškerc; — Naše nade, spevao D. Brzak; — Stara crkva, spevao R. Katalinić Jeretov; — Kad tebe gledam . . . spevao Velimir Deželić; — Sretna svadba, spevao R. Roganović; — Bratski sastanak, spevao Radoje Crnogorac; — Jugoslovanska bibliografija; — III. Stenografska priloga: Na Velegradu, zložil A. Aškerc; — Rječja na Iv. Vazov (spored debatno pismo); Poslovici; — Plemenski egoizam (vršetak) napisao Bogdanov; Prof. Josip Lendovšek (nadaljevanje) spisal A. Bezenšek; — Sretna svadba, spevao Roganović; — Kad tebe gledam . . . spevao Velimir Deželić. — Stenograf in umetnik; — Nekatero okrajšavo v slovenski stenografiji, sestavlil A. Potrč. — Ne se otčajvaj, od Iv. Vazov; — Spravedljivostta, od „Etakata“ na A. Bezenšek. — Spravedljivostta, spored debatno pismo; — Stara crkva, spevao Rikard. Katalinić Jeretov; Prof. Josip Lendovšek, (konec). spisal A. Bezenšek; — Prinkipo, zložil A. Aškerc; — Bolan leži . . . spevao deda Lj. — O pismu.

Brzobjavke.

Dunaj 26. januarja. Finančni minister je mestni občini ljubljanski dovolil, prirediti efektno loterijo. Izdati sme jeden milijon srečk po kroni.

Gradec 26. januarja. V dež. zboru je posl. Walz zahteval, naj se takoj vrše volitve v dež. odbor, da se pojasni situacija, kar je z ozirom na razne govornice nujno potrebno. Dež. glavar grof Wurmbbrand se je izrekel zoper to zahtevo, češ, da se morajo stranke prej dogovoriti, predno pride do volitve.

Dunaj 26. januarja. Proti Verganijevemu šolskemu predlogu nameravajo učitelji uprizoriti veliko gibanje, da preprečijo njega vzprejetje.

Praga 26. januarja. V današnji seji dež. zbora je bil prečitan reskript celokupne vlade, kateri naznanja, da hoče vlada doseči porazumljenje mej Nemci in Čehi in sicer na podlagi enakovrednosti obeh narodov in jednotnosti dežele. Vlada naznanja, da predloži dež. zboru načrt volilnih reformi in zakon o kurijah, želi pa, naj se o stvari šele po državnozbornih volitvah razpravlja. Vsled tega se dež. zbor ne zaključil, nego se po rešitvi drugih opravil le preloži.

Budimpešta 26. januarja. Romanopisec Jokai je imenovan članom magnatske zbornice.

Kodanj 26. januarja. Ruski minister unanjih del grof Muravjev se je davi odpeljal v Pariz.

Berolin 26. januarja. Listi javljajo, da pride grof Muravjev konec tega meseca v Berolin, da se predstavi cesarju Viljemu.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. (Dalje.) XIII. Zborni svetnik Ivan Baumgartner poroča o zbornici došli vlogi, v kateri se razjasnjuje, da se je pri drugem branju vladne predloge glede obdačenja prodaje vrednostnih papirjev v visoki poslanski zbornici § 7. te predloge premenil v toliko, da naj davek na prodajo vrednostnih papirjev za vsako navadno sklenjeno kupčijo pri dividendnih papirjih (delnicah) in premijskih zadolžnicah izvzema tiste državnih premijskih posojil znaša 50 kr., pri vseh drugih pa 20 kr., dočim je § 7. po prvotnem besedilu vladne predloge, kateremu je pritril tudi pristojbinski odsek poslanske zbornice, ukrenil višji davčni stavek 50 kr. le za dividendne papirje (delnice). Pri utemeljevanju preminjevalnega predloga se je zanikalo, da bi loterijske papirje bilo prištevat naložitvenim vrednotnicam, in se je reklo, da je ni slabše naložitve glavnice, kakor v srečkah, in poudarjalo, da ga ni prav nobenega gospodarskega prida v tem, da se z malimi srečkami preplavi semenj. Nj. ekselenci g. finančnemu ministru se je zdela, ko je preminjevalni predlog sprejel, potrebna izjava, da vidi v njem „financijsko zboljšanje, osobito, kolikor gre za srečke“. Po zbornici došli ulogi pa se ne zdi dobro vsem loterijskim papirjem brez izjeme odrekati naložitveni značaj. Postavne pojmovne določbe za naložitvene papirje ni, nastal pa je splošni običaj, po katerem se pod naložitvenimi vrednotnicami razumejo oni papirji, katerih glavnični znesek in, kolikor se obrestujejo, plačevanje obresti je zagotovljeno. V varnosti investovane glavnice tiči karakteristični znak naložitvenih papirjev. Avstrijsko občinstvo je imelo že od nekdanj navado, loterijske papirje imeti za naložitvene vrednotnice. Kako da je vkoreninjena nagnjenost avstrijskega občinstva k naložitvi jednega dela svoje glavnice v srečkah, se razvidi osobito iz dejstva, da so vse v kurzem listu dunajske borze zaznamovane srečke klasirane in da se prodajajo le takrat, kadar bodisi kak kapitalist želi izvesti kako naložitev, bodisi da je, da bi preskrbel denarja, primoran srečke prodati. Dejstvom nasprotujoča je trditev, da je semenj preplavljen s srečkami in bodisi tudi z majhnimi srečkami. Od leta 1889. t. j. odkar se je izdal zakon, da se ne sme več izdajati srečk, se ni izdala na Avstrijskem nobena nova srečka več. Srečke, katerim se je po Avstrijskem dovolilo krožiti se, vsled zrebanj neprestano zmanjšujejo tako, da se tudi s tega stališča izvestno ne more govoriti „o kakem preplavljenju semoja“. Z višjim obdačenjem majhnih srečk se namerja ovirati njihno prodajo na „male“ ljudi. Ker se pa srečke ne nahajajo niti v rokah spekulacije niti v posesti trgovcev z vrednostnimi papirji, ampak ravno v rokah „malih“ ljudi, se z višjim davkom obteže ravno oni prebivalški krogi, ki morejo to najmanj prenesti. Nj. ekselencia gospod finančni minister je v visoki poslanski zbornici poudarjal v svojem govoru dne 3. decembra 1896, da ima jako velik del avstrijskega prebivalstva papirje, „najmanjši“ mož, je pridejal, pride v položaj, da si kupi majhno srečko ali kakšno rento in ko je jeden poslanec izrekel dvom, sklical se je na oficijelne izkaze davka na prodajo srečk, iz katerih je to razvidno. Male srečke nominalne vrednosti 2 ali 5 gl. so po takšnem davku tako zadete, da se more to imenovati naravnost grozovito. Najrevnejšemu hranjevalcu nalagajo do 25% segajoč davek, ker niso zadovoljni z načinom, kako hoče naložiti svoj denar. Ravno najrevnejši hranjevalec se z novim davkom najkruतेjšje obteži. Marsikdo teh ljudi, ki si je pridobil srečko ob času, ko se je izdala, bo občutil ta davek tem silnejše, ker ne bo dobro razumel, zakaj da se ga je svoj čas vzpodbujalo, da naj si kupi srečke, ki so se ali v prospeh kakega dobrodelnega namena ali pa v preskrbitev kapitala za komunalne ali sploh javne namene izdale, in zakaj da se ga hoče sedaj kaznovati s tem visokim davkom. Kdaj prodaja mali hranjevalec srečko? Vendar-le v skrajni sili, da zadosti nujni potrebi svojega gospodarstva. Vsled nove postave ima pri svoji prihranitvi bistveno izgubo. Imel ne bo samo plačevati davčnega postavka, ampak dovoliti bo moral še nadaljnje znižanje njene vrednosti, ker bo trgovec z vrednostnimi papirji z ozirom na zmanjšano prodajno zmoglost in na zmanjšano mogočnost, da bi v zasebnem prometu tako brž zopet našel kupčevalca, zaračunal in moral zaračunati tudi kvoto onega davka, ki ga mora plačati pri na borzi morebiti jedino mogoči prodaji. Da se mora ravno vsled majhne prodajne in spečalne zmoglosti tudi tržna srečkina cena znižati, je jako verojetno, in tudi ta izguba zadene malega hranjevalca jako občutno. Višji davek pa mora imeti njeno posledico, da se promet z malimi srečkami popolnoma izpodrine iz naše dežele in premesti v inozemstvo, osobito pa na Ogersko, kjer davek ne obtežuje prodaje. Bati se je torej, da se mnenje Nj. ekselence gospoda finančnega ministra, da pomenja preminjevalni predlog financijsko zboljšanje, ne pokaže kot pravo. Konečno se v ulogi kaže na davčno-politično krivico, ki obstaja v tem, da naj se kup in prodaja jedne srečke obdačita jednako visoko, kot kup in prodaja 25 srečk, da je n. pr. za jedno „basilika“-srečko, ki stane okoli 6 gl. 70 kr., plačati jednako visoki davek 50 kr., kakor za 25 teh srečk v vrednosti 166 gl. 50 kr., da je dalje „basilika“-srečka ravno tako visoko obdačena,

kakor n. pr. 25 praških železno obrtniških akcij v vrednosti 16.050 gl. Potreba je morebiti samo primere teh števil, da se jasno osvetli neobdržnost takšne davčne razdelitve. Iz teh razlogov prosimo, da bi se zbornica obrnila s prošnjo do visoke avstrijske gosposke zbornice, da bi se pri posvetovanju zakonskega načrta glede obdačenja prodaje vrednostnih papirjev § 7. te predloge sprejel v prvotni obliki. Ker je tudi na Kranjskem veliko denarja naloženega v takih srečkah in bi posestniki pri njihni prodaji trpeli škodo, če dobi zgornja določitev postavno veljavo, predlaga poročevalec na podlagi gornjega izvajanja: Zbornica se s prošnjo na visoko gosposko zbornico potegni za to, da se sprejme prvotna oblika § 7. napominane predloge. — Predlog se sprejme. (Konec prih.)

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepi in ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastjo uspehom. Škatljica 1 gl. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (97—1)

Preizkusili in priporočili

so sloviti vseučilišni profesorji in zdravniki tinkturo za želodec lekarja Piccoli-ja v Ljubljani (Dunajska cesta), katera je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in prebavljenje pospešujoče in telo odpirajoče sredstvo. Stekleničica velja 10 kr. 2 (44—4)

V varstvo občinstva. Za drag denar slabo blago, to je gotovo najgrše varanje občinstva. To se največkrat zgodi pri živilih, ker tu mnogokrat moti vnanji videz ponarejenega blaga. Tako se godi tudi s Kathreinerjevo sladno kavo, ki se občno rabi in zaradi svoje znamke tudi le „Kneippova kava“ imenuje. Če se zahteva samo sladno ali Kneippovo kavo, dobi se večkrat ponarejen izdelek mnogo manjše vrednosti, v podobnem zavitku, za katerega se mora plačati jednako ceno. Gospodinja pa potem vidi, da se je varala v svojih pričakovanjih glede prednosti Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, katero priporočajo zdravniki, kajti razliko kakovosti in ukusa se še le v čaši spozna. Zato je jako važno, da občinstvo, ki želi dobiti pristno Kneippovo kavo, ki ima okus navadne kave, pazi, da je na zavitkih ime „Kathreiner“. Le tej kavi gre prvo mesto mej vsemi kavnimi namestki, po izreku dr. M. Mansfelda, vodje poskušališča na Dunaju. (75—2)

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 24. januarja: Ekselencia Ludovik Hegedüs de Tiszavölgy, c. kr. divizionar, 56 let, Franca Jožefa cesta št. 5, srčna kap. — Barbara Hribar, prodajalka, 57 let, krvaveje pljuč. — Neža Boje, zasebnica, 63 let, Ulice na Grad št. 4, ostarelost. Dne 25. januarja: Jožef Friderik Seunig, grajščak, 63 let, Igriške ulice št. 8, srčna kap.

Meteorološko poročilo.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
25.	9. zvečer	727.5	-4.0	brevetr.	skoro jas.	
26.	7. zjutraj	726.8	-9.8	sr. sever	del. jasno	0.0
"	2. popol.	726.4	-3.2	sl. jzah.	pol obl.	

Srednja večerajšnja temperatura -1.7°, za 0.4° nad normalom.

Dunajska borza

dne 26. januarja 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gl.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	"	20	"
Avstrijska zlata renta	123	"	20	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	15	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	20	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	75	"
Avstro-ogerske bančne delnice	963	"	—	"
Kreditne delnice	375	"	25	"
London vista	119	"	75	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	70	"
50 mark	11	"	74	"
50 frankov	9	"	51 1/2	"
Italijanski bankovci	45	"	05	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Dne 25. januarja 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gl.	147	gl.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gl.	188	"	50	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gl.	128	"	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	49	"	60	"
Kreditne srečke po 100 gl.	198	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	50	"
Rudolfove srečke po 10 gl.	24	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gl.	157	"	75	"
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	487	"	—	"
Papirnati rubeli	1	"	27 1/2	"

Mlad podganar (Rattler)

z rumenim gobcem se pogreša od 3. januarja. — Prosi se, da se ga odda na Tržaški cesti št. 40 proti nagradi. (157—1)

Lepa prodajalnica

se odda od 1. maja, eventuelno že od 1. februarja t. l. (155—1)
v Šelenburgovih ulicah šte. 4.
Povpraša naj se v II. nadstropju.

Trgovina z mešanim blagom

na deželi, prometa 12.000 gld., se odda pod ugodnimi pogoji. — Več pove g. T. Mally v Ljubljani, Hradskega cesta št. 20. (125-3)

Gostilna v najem

se odda v prav prijaznem mestu na Gorenjskem.

Natančneje pogoje pove iz prijaznosti upravnništvo „Slovenskega Naroda“. (153-1)

Prodajalnica

za mešano blago, s skladiščem, kletjo in sobo za stanovanje

tik ceste na Lokah pri Zagorji se odda takoj v najem. — Pogoji se izvedo pri lastniku Antonu Elbensteiner-ju na Lokah, pošta Zagorje ob Savi. (137-2)

Vsak kašelj } se temeljito
Vsaka hripavost } odpravi samo
katarnim uničevalcem } s Krause-ja

(dobrookusne konfiture). (144-1)

Zavojski po 25 kr. se dobivajo v Ljubljani v vseh lekarnah.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk. — Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (3393-9)

Ustanovljena 1. 1874.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica)
iz angelja varuha lekarnar in
tovarne farmacevtskih izdelkov
A. Thierry v Pregradi
pri Rogatcu-Slatini.

Za varstvo občinstva proti vsem ponarejanjem brez vrednosti imam odalej to oblastveno registrirano varstveno znamko.

Po zdravstvenem oblastvu preiskušeno in ocenjeno.

Najstarejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo, tolažeče prsne in pljučne boli itd. za notranjo in vnanjo uporabo.

V znak pristnosti je vsaka stekleničica zaprta s srebrnim tobolcem, v katerem je vtisnjena moja firma: „Adolf Thierry, lekarnar pri angelju varuhu“. Vsak balzam, ki nima gori stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se zavrne kot tim manj vredno čim cenejše ponarejenje. Pazi naj se torej vedno na zeleno varstveno znamko zgoraj stoječo! Ponarejalci in posnemevalci mogoče jedino pristnega balzama, kakor tudi prodajalci brezvrednostnih ponarejenih, občinstvo slepečih družih balzamskih znamk, se bodo na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjali in kaznovali. Kjer ni nobene zaloge mojega balzama, naj se naroča naravnost in adresuje: Angelja varuha lekarnar (Schutzengel-Apotheke) A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini. Cena franko za vsako pošto postajo na Avstro-Ogerskem je za 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 K 60 vin. Manj nego 12 malih ali 6 dvojnih steklenic se ne pošilja. Razpošilja se samo proti poprejšnjemu nakazilu ali povzetju zneska. (57-4)

Pazi naj se vedno natanko na gornjo zeleno varstveno znamko, katero mora imeti v znak pristnosti vsaka stekleničica.

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (15-20)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga čez Trbiž.

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Ischl, Gmunden, Solnograd čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. s jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovico, Plzenj, Marijine varo, Heb, Francove vare, Karlove vare, Frago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. s jutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. svečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 6. uri 52 min. s jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Frago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovico, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Ansee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoludne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovico, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregenc, Inomost, Zella na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min. svečer osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla.

Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. s jutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svečer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. s jutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. svečer, ob 10. uri 35 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in prasnkih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. s jutraj, ob 11. uri 16 min. dopoludne, ob 6. uri 30 min. svečer, ob 9. uri 55 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in prasnkih.)

Vzprejemem spretnega solicitatorja.

Plača 50—70 gld. po zmožnosti. Vstop takoj ali pa tudi pozneje.

Dr. Dragotin Treo

(147-2) odvetnik v Postojini.

Britko uzaljeni javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vést, da je umrla predraga, nepozabna naša mati, oziroma tašča in stara mati, gospa

Helena Hauptmann

hišna posestnica

danes v ponedeljek, dne 25. t. m., ob 3. uri popoldne po dolgotrajni mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 71. letu starosti.

Pogreb blage pokojnice pojde v sredo dne 27. januarja, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 43, na pokopališče k sv. Krištofu, kjer bo truplo položeno v družbinsko rakev k začasnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Blago pokojnice priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V LJUBLJANI, dne 25. januarja 1897.

Adolf Hauptmann, Fani Eberl roj. **Hauptmann,**
sin, hči.

Adolf Eberl,
zet.

Viljem, Erih Eberl, Josip Hauptmann,
unuki. (156)

Pozor! Podpisana tvrdka priporoča Pozor!

slavnim prostovoljnim gasilnim društvom in občinam

za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov i. t. d., kakor tudi kmetijskih strojev

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica št. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi pogoji na obroke. — Za obila naročila se priporoča

s spoštovanjem

podružnica **R. A. Smekal.**

(84-4)

Velika 50-krajcarska
loterija v Inomostu.

Zrebanje
nepreklicno
20. februvarja.

(76 8)

Glavni dobiček

75.000 kron

v gotovem
z 20% odbitka.

Srečke po 50 kr. priporoča J. C. Mayer, banka v Ljubljani.

VIZITNICE Narodna Tiskarna.

priporoča

VABILO

na

drugi redni občni zbor
okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji

kateri se boče vršil

dné 7. svečana 1897 ob 1/2 12. uri dopoludne
v telovadnici tukajšnje c. kr. rudniške šole.

Dnevni red:

- 1.) Nagovor ravnatelja.
- 2.) Poročilo nadzorstvenega odbora.
- 3.) Potrjenje letnega računa za upravno dōbo 1896.
- 4.) Privoženje remuneracije načelnistvu.
- 5.) Razdelitev čistega dobička za leto 1896.
- 6.) Izvolitev: načelnistva in nadzorništva za upravno dōbo 1897.

K polnoštevilni udeležbi vabi častite društvenike najuljudneje
načelnistvo.

(145)

Idrija, dné 23. januarja 1897.

Posojilnica v Kamniku

ima svoj

redni občni zbor

dné 2. svečana 1897. l. ob 11. uri dopoludne
v posojilnici.

Dnevni red:

- I. Bilanca za leto 1896; oziroma potrditev računa in razdelitev čistega dobička.
- II. Volitev 6 udov ravnateljstva, preglednika računov in njegovega namestnika.
- III. Posamezni nasveti.

V Kamniku, dné 22. januarja 1897.

Luka Bergant l. r.

(146)

načelnik.